

Kooste Janakkalan kunnanjohtajan esitys kunnanhallitukselle talousarvioesityksestä v.2023 ja taloussuunnitelmasta v.2023-2026 (koosteen koonnut Petri Hakamäki, 23.10.2022)

-> [avaa tiedosto kokonaisuudessaan www.janakkala.fi -sivuilta](http://www.janakkala.fi) / Jankh 24.10.2022 § 279, liite

* 1.3 Julkinen talous/ Paikallishallinto (s. 9/ 160)

Sote-uudistuksen ja hyvinvointialueiden 1.1.2023 aloittamisen jälkeen, kuntahallinnon vastuulla olevat tehtävät painostuvat entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen (s. 10/160)

Sote-uudistuksen lisäksi vuoteen 2023 ajoittuu sote-uudistuksen lisäksi myös hallituskauden päättyminen. Monet hallituksen määräaikaiset toimet lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu esim. covid-19-avustuksia sekä varhaiskasvatuksen, peruskoulutuksen ja lukiokoulutuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita (s. 10/ 160).

* 1.4.1 Oman alueen kehitys/ Väestön rakenne ja kehitysnäkymät (s. 11/ 160)

Janakkalan asukasmäärä v.2021 lopussa 16340, 08/2022 lopussa -22 asukasta vähemmän eli 16322.

V.2021 lopulla v.2022 talousarvioon kirjattiin asukasmäärätavoitteeksi 16350. Tälle tasolle Janakkalan asukasluvun odotetaan asettuvan koko suunnitelmakaudelle 2023-2026.

Tilastokeskus ennustaa Janakkalan väkiluvuksi v.2022 lopussa 15995 ja suunnitelmakauden loppupuolella v.2025 päättyessä 15672 asukasta (s. 12/ 160).

* 1.4.2 Oman alueen kehitys/ Työllisyys (s. 14/ 160)

Elokuun 2022 tilanteessa Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli elokuun lopussa 2914 työnhakijaa vähemmän kuin vuosi sitten (muutos: -14,4%). Työttömyysaste Hämeessä oli elokuussa 10,1% (koko maan 3. korkein).

Janakkalassa työttömyysprosentti on 7,5. Työttömien työnhakijoiden määrä väheni edellisvuotiseen samaan tarkasteluajankohtaan verrattuna 111 henkilöllä.

Elokuun työllisyyskatsauksessa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olevia oli Janakkalassa 222 henkilöä (muutos vuoden takaiseen: -15%). Koko Kanta-Hämeen alueella vastaavasti 2763 henkilöä (-5%), ja Hämeenlinnan seudulla 1715 (-6%) (s. 15/ 160)

Nuoria alle 25-v. työttömiä elokuun lopussa 2022 on koko Kanta-Hämeen alueella 663 (-28%), Hämeenlinnan seudulla 332 (-32%) ja Janakkalassa 50 (-38%). Uusia avoimia työpaikkoja elokuun 2022 tilanteessa oli Kanta-Hämeessä 2309 (03%), joista Hämeenlinnan seudulla 1410 (+3%) ja Janakkalassa 80 (-35%).

* 1.4.3 Elinkeinotoiminnan kehitys alueellisesti ja Janakkalassa (s. 16/ 160)

Kunnan on huolehdittava elinkeinoelämän edellytyksistä, johon laajimmillaan kirjataan kaikki teot elinvoimaisuuden eteen. Tämän pohjalta alkaneen valtuustokauden Janakkalan kuntastrategiaan on kirjattu "hyvä kiertää -systemi".

Esimerkkejä: More-alueyhteistyö Hämeenlinnan kanssa, elinvoimaohjelman päivittäminen vv.2023-2025, johon kirjataan yrittäjäpalautteen myötä saadut hyvät käytänteet; Yritystalo Veturi, toimitilayhtiö Janakkalan teollisuusalueet Oy, Janakkalassakin palvelujaan tarjoava Hämeen Uusyrityskeskus, työvoiman saatavuus ml. houkuttavuustekijät asuinympäristöissä, ketterät ja sujuvat liikennetkaisuut sekä yritystutkimuksen kautta saatavat palautteet alueen yrityksiltä.

* 2. Kuntastrategia (s. 17-18/ 160)

Kunnanvaltuuston 16.5.2022 hyväksymän kuntastrategian visiona on "Turvallisen ilmapiirin kasvukunta, jossa rakennamme hyvinvointia maaseutu- ja kaupunkielämän elementeistä.". Arvoina kunnassamme ovat: hyvinvoiva,

elinvoimainen, vastuullinen ja saavutettava. Vuotta 2023 koskevat talousarviossa asetettavat, valtuustoon nähden sitovat, strategiset tavoitteet pohjautuvat strategiaan.

* 3. Liikelaitokselle ja tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet (s. 19/ 160)

Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden kesksisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Janakkalassa on laadittu konserniohjeet (hyväksytty 10.2.2020, nähtävillä www.janakkala.fi), joilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Talousarviossa valtuustoasettaa liikelaitokselle ja tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Tavoitteet sekä mahdollisten riskien/ haasteiden kuvaus: Janakkalan Vesi liikelaitos (s. 19), Janakkalan Asunnot Oy (s. 20), Janakkalan Teollisuusalueet Oy (s. 21) ja Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy (s. 23, siirtyy hyvinvointialueelle).

* 3.5 Kuntakonsernin kannalta olennaiset tulevat tapahtumat (s. 24/ 160)

Hyvinvointialueen aloittaessa Janakkalan kunta vuokraa siirtymävaiheessa sote-kiinteistöt 3+1 vuotta -mallilla hyvinvointialueelle. Kunta siis toimii vuokraajana, mutta kantaa kiinteistöistä taloudellisen vastuun pitkällä aikavälillä.

Kuntayhtymistä tarkastelu lyhyemmällä aikavälillä kiinnittyy Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan sekä Sarastia Oy'hyn. Niiden suunnitelmat uudistaa toimintaa ja rakennettaan sekä operatiivista toimintaansa ovat edellyttäneet strategista päätöksentekoa. Koulutuskuntayhtymä Tavastiasta 1.8.2022 erotettu Koulutusliikelaitoskuntayhtymä Tavastia, joka ensisijaisesti vuokraa toimitiloja Koulutuskuntayhtymä Tavastialle. Sarastia Oy puolestaan on vahvasti mukana tarjoamassa aloittaville hyvinvointialueille mm talous- ja henkilöstöhallintopalveluita.

Kunta on mukana rahoittamassa Suomi-rata Oy'tä. Sen tärkeimpänä tavoitteena ovat Janakkalan kunnan edunvalvonnan kannalta, että uusi raideyhteys kulkee kunnan lävitse (ja nykyistä raideyhteyttä kehitetään?).

* 4.1 Vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2026 / Kunnan taloudellinen tilanne sekä talousarvion laatimisprosessi (s. 25/ 160)

- v.2021 tilinpäätöksen kumulatiivinen ylijämä oli +4,2 MEUR, joka johtui toimintatuottojen kasvun ja toimintakulujen alentumisena verrattuna muutettuun talousarvioon, sekä kasvaneista verotuloista.

- Janakkalan kunnanhallitus on 23.5.2022 kokouksessaan hyväksynyt talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023-2026 laatimisohjeet. Toimielinten esitykset ylittivät kunnanhallituksen kesäkuisen laskelman v.2023 osalta n. 200 kEUR verran. Taloussuunnitelmavuosien 2023-2026 esitykset toimielimiltä ylittivät kehysten 2,4 MEUR.

- Kuntaliiton 26.9. julkaisema veroennuste vuosille 2022-2025 on muuttunut aiemmista ennusteista. Nyt uusimman 09/2022 veroennusteen mukaan verotuloarvio vuodelle 2023 kasvaisi 500 kEUR suhteessa v.2022 ennakoimaan v.2023 talousarvioon.

- Kunnanjohtajan esitys kunnanhallitukselle kuntalain mukaan vuodelle 2023 talousarviota ja taloussuunnitelmaa v.2023-2026, joka on tasapainossa. Kunnanjohtaja esittää muutosta kiinteistöveroihin siten, että voimalaitosten kiinteistövero nostettaisiin 0,0 -> 1,5%. Muut kiinteistöverot säilyvät samoina.

- Hyvinvointialueen aloittaminen 1.1.2023 lukien ottaa kunnalta sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuun. Sivistystoimen vastuualueelta siirtyy opetustoimesta psykologi ja koulukuraattoripalvelut hyvinvointialueen järjestettäväksi. Näitä ei enää käsitellä kunnan talousarviossa. Kunnalla säilyy jatkossakin merkittävä rooli hyvinvoinnin edistämässä.

* 4.3.1 Tulo- ja menoperusteet/ Toimintatuotot (s. 27/ 160)

- toimintatuotot vuodelle 2023 talousarviossa on n. 19,4 MEUR. Vuosille 2025- ja 2026 arvioidaan saatavan 300 kEUR/v. lisää tuloja Mallinkaistenjärven tonttien myyntivoitoista (yhteensä n. 600kEUR).

* 4.3.2 Tulo- ja menoperusteet/ Verotulot (s.28/ 160)

- kunta saa verotuloja kunnallisverosta, kiinteistöverosta sekä osuudesta yhteisöveron tuottoon. Tästä johtuen valtuuston on kuntalain mukaan päätettävä viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnallisverosta, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista.

- taloussuunnitelmavuosille ennustetaan kiinteistöverotuottoja n. 4,15MEUR/v. Kiinteistöverouudistus ei ole etenemässä tällä vaalikaudella.

- (s. 29) Janakkalan kunnan on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi v.2022 tuloveroprosentti (21,00%) vähennettynä 12,64%. Näin ollen v.2023 tuloveroprosentiksi tulee 8,36%.

- vuodelle 2023 arvioidaan kunnan tuloveroksi 30,5 MEUR, ja vuodelle 2024 29,4MEUR. Ero johtuu siitä, että vuonna 2023 tilitetään vielä vanhan järjestelmän jälkierä.

- (s. 30) Osuus yhteisöveron tuotosta on Janakkalassa ollut v.2021 n. 3,7MEUR, v.2022 3,4MEUR ja v.2023 n. 2,7MEUR.

- (s. 31) kiinteistöveroprosentit esitetään muuttumattomina, lukuunottamatta voimalaitosten veroprosenttia muutoksella 0,00 -> 1,5%.

- (s. 32) verotulojen kehitystä arviotaessa v.2022-v.2023 välillä on arvioitu eroksi -47,6%, kun taloussuunnitelmakauden lopussa vv.2025-2026 arvioidaan n. 2,2-2,4% vuosittaista nousua.

* 4.3.3 Valtionosuudet (s. 33/ 160)

- Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja.

- kustannuseroja tasataan laskennallisesti asukasmäärän ja ikärakenteen-, sekä joidenkin olosuhdetekijöiden perusteella. Myös verotuloja käytetään kuntien tulopohjan tasaamisessa.

- Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

- hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 jälkeen kuntien peruspalveluiden valtionosuusprosentti laskee -1,5% (23,59 -> 22,09%).

- (s. 34) talousarvuovuodelle 2023 arvioidaan saatavan 12,343 MEUR valtionosuuksia (muutos v.2022: n. 19MEUR/ 60,6%).

* 4.3.4 Toimintakulut (s. 35/ 160)

- vuoden 2023 talousarviossa toimintakuluja on kirjattu n. 58,8MEUR. Taloussuunnitelmavuosille 2024-2026 arvioidaan toimintakuluja n. 61,0-64,3MEUR

* 4.3.5 Rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot (s. 36/ 160)

- rahoitustuottojen on ennakoitu pysyvän v.2023 tasolla koko suunnitelmakauden ajan

- rahoituskuluissa on huomioitava, että korkotaso on noussut v.2022 aikana nopeasti ja Euroopan Keskuspankki on nostanut ohjaukorkoaan.

- arvioidaan, että kunnan kaikkien lainojen keskiporko olisi n. 1,5% talousarviovuonna 2023.

- poistot on arvioitu investointisuunnitelman ja voimassa olevan poistosuunnitelman mukaisesti. V.2024 poistotasoa korottaa n. 900kEUR Turengin koulun alaskirjaus, koska rakennus on suunniteltu purkaa uudisrakennuksen (Turenki II) tieltä.

* 4.4 Investoinnit (s. 37/ 160)

- talousarviovuodelle 2023 suunnitellaan nettoinvestointeja omaan taseeseen 1,1MEUR. Yhteensä koko suunnitelmakaudelle 2023-2026 on suunnitelmassa n. 53MEUR nettoinvestoinnit

- parhaillaan rakennetaan Turengin koulu- ja monitoimikeskuksen 1-vaihetta, jonka enimmäishinta on 24,5MEUR, rahoitus leasingin kautta. Tästä arvioidaan kustannuksiksi v.2022 9,7MEUR ja v.2023 6,0MEUR. Leasingvuokraa aletaan maksaa v.2023 puolivälissä.

- (s. 37) kuvaajassa esitetään tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksena on, että jos vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä (v.2023-2025 täyttyy arvion pohjalta; v. 2026 poistotarve on hieman vuosikatetta suurempi)

* 4.5 Lainakanta (s. 38/ 160)

- Kunnan vuosittainen lainakannan kasvu johtuu sekä korkeasta investointitasosta että menneiden vuosien toimintamenojen kasvusta. Tulevien vuosien suuret investoinnit lisäävät lainakannan kasvua seuraavan 10 vuoden aikana.

- talousarviovuonna 2023 kunnan lainakanta arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla johtuen hyvästä vuosikatteesta ja Turengin koulu- ja monitoimikeskuksen ensimmäisen vaiheen leasing-rahoituksesta, joka ei kasvata lainakantaa.

- taloussuunnitelmavuosien 2024-2026 aikana lainakanta nousee voimakkaasti. Investointeja on tässä ajanjaksossa laskettu tehtävän omaan taseeseen (poislukien Turengin koulun 1-vaihe).

- kunnan rahoitusvastuut (mukaan lukien taselainat ja leasingvastuut) nousevat vuoden 2026 loppuun mennessä n. 104MEUR:on. Kunnan lainakanta taloussuunnitelmavuoden 2026 lopussa on n. 73,4MEUR (ei sis. Janakkalan Vesi Oy = v.2026 n. 5,4MEUR).

- (s. 39) Janakkalan kunnan asukaskohtainen lainakanta ilman Janakkalan Vesi -liikelaitosta nousee v.2023 3051€ -> v.2026 4491€ (16.9.2022 julkaistu valtakunnallinen keskiarvo v.2021 tasossa = 3465€/as.)

* 5. Käyttötalousosa (s. 41/ 160)

- Talousarvion käyttötalousosa noudattaa bruttoperiaatetta. Tämä tarkoittaa, että menot (toimintakulut) ja tulot (toimintatuotot sekä valmistus omaan käyttöön) budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Edellä mainitut erät ovat valtuustoon nähden sitovia eriä.

- Käyttötalousosan toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön sekä toimintakulut ovat tulosalueittain valtuustoon nähden sitovia eriä.

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Keskusvaalilautakunta (s. 43/ 160)

- tehtävänä huolehtia valtiollisten, alueellisten ja kuntavaalien järjestämisestä ja tarvittavasta päätöksenteosta kuntatasolle. Valtiollisista vaaleista kunta saa korvauksia valtiolta laskennallisin perustein.

* Tulosalue: Vaalit (s. 44/ 160)

- v.2023: eduskuntavaalit

- v.2024: presidentinvaalit (mahd. 2 kierrosta), europarlamenttivaalit
- v.2025: aluevaalit ja kuntavaalit samanaikaisesti
- v.2026: ei vaaleja

** Käyttötalousosa/ Toimielin: Tarkastuslautakunta (s. 45/ 160)*

- järjestää tulosalueensa, tarkastustoimen, tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä valmistella tarkastusta koskevat asiat
- huolehtii myös kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valmistele kunnangallitykselle esitykset tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.
- lautakunnan lakisääteinen tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa sekä kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on tarkastuslautakunnan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista ja voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä
- lautakunta valvoo kuntalaissa säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

** Tulosalue: Tarkastustoimi (s. 46/ 160)*

- Tarkastuslautakunta pyrkii kattavaan ja tehokkaaseen hallinnon ja talouden tulokselliseen arviointiin. Tavoitteena on kehittää toimintaa.
- Toiminnassa keskitytään valtuustotason tavoitteiden arviointiin, mikä tukee valtuustoa tavoitteiden asettamisessa ja koko kuntakonsernin kehittämisessä

** Käyttötalousosa/ Toimielin: Kunnanhallitus (s. 47/ 160)*

- kunnanhallitus vastaa valtuuston tekemien päätösten toimeenpanosta ja kuntakonsernin yleisestä johtamisesta kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti.
- kunnanhallitus vastaa konsernipalvelujen järjestämisestä kunnassa: yleishallinto, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työllistäminen ja kuntakehitys.

** Kokonaiskuva toimialan kehittämisestä v.2023-2026*

- valtuusto on hyväksynyt uuden kuntastrategian 16.5.2022. Nyt käsitellään ensimmäistä ko. kuntastrategian mukaan laadittua talousarviota.
- elinvoima on Janakkalassa ja janakkalalaisille kaiken toiminnan pohjalla. Kunnan rooli laadukkaiden peruspalveluiden tuottajana siinä korostuu
- kunnanhallituksella on ensisijainen valvontavastuu kuntastrategian tavoitteiden toteutumisen seurannassa
- kunnanhallituksen lakisääteinen tehtävä on omalla toiminnallaan tavoiteltava kuntatalouden tasapainoa. Merkitys on korostunut viime vuosina 1.1.2023 aloittavien maakunnallisten hyvinvointialueiden vuoksi
- hyvinvointialueiden aloittaessa, uudet raja- ja yhdyspinnat tulevat haastamaan operatiivista toimintaa, palvelutarjontaa ja myös taloutta. Tärkeimpänä kunnan kilpailuvalttina tulee jatkossa olemaan sivistystoimen ja teknisen toimen palveluihin ja investointeihin liittyvät satsaukset sekä hallinnon jouhevuus.

- elinvoimaa ja elinvoimatekijöitä ei sovi unohtaa. Ne tulevat jatkossa korostumaan. Palveluallttius ja -kyky sekä myönteinen ilmapiiri houkuttavat asumaan ja yrittämään veto- ja pitovoimaisessa kunnassa.
- viestinnän rooli tulee merkitykselliseksi, kun organisaatio muuttuu ja palveluita markkinoidaan. Myös osallistavan yhteistyön koordinointi kuntalaisten, yhdistysten ja yrityksen kanssa on monen merkittävän työn ja vastuun lisäksi kunnan oman viestinnän tehtäviä.
- työllisyyspalvelujen kuntakokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen.
- (s. 48) kulttuuripalveluilla tuetaan elinvoimaa erityisesti veto- ja pitovoiman näkökulmasta. Kulttuuripalveluiden tärkeänä osa on asukkaiden hyvinvointi ja se korostuu tulevaisuudessa.

* Tulosalue: Yleishallinto (s. 51/ 160)

- toiminta sisältää mm. valtuuston ja kunnangallituksen päätöksenteon valmistelun ja täytäntöönpano omalta osaltaan; myös valtuuston ja kunnanhallituksen toiminnan käytännön järjestely kuuluu, kuin myös kunnan suhdetoiminta, valmius- ja varautumisasiat, jne.
- (s. 52) talousarviovuosi 2023: arvioidaan toimintatuottoja n. 28kEUR kunnan tuottamista aula- monistus ja toimistopalveluista; muita toimitatuottoja käyttömaksuuden myyntivoitoista tonttien osalta ennakoitu 310kEUR. Yritystonttien myyntivoittoarvio 160kEUR
- talousarviovuosi 2023: joukkoliikenteen ostot 430kEUR (v.2022 430kEUR). Tassubussikustannukset n. 195kEUR (v.2022 184,5kEUR)
- (s. 53) muita toimintakuluja v.2023: Suomen Kasvukäytävä-hanke (100kEUR), Vanajavesi-hanke 1€/as. (16,4kEUR) Kuntaliiton kehyskuntaverkostotyö 3kEUR. Hämeen Liiton maksuosuus 191,5kEUR; Muut palvelut 50kEUR, yhdyspintatyöskentely hyvinvointialueen kanssa 50kEUR; kumppanuuspöytätyöskentely osallisuuden työkalun myötä (30kEUR), jäsenmaksut mm. Suomen kuntaliitolle (50kEUR)
- v.2025-2026: toimintatuotot kummallekin vuodelle 300kEUR Mallinkaistenjärven rantatonttien myynnistä

* Tulosalue: Talouspalvelut (s. 54/ 160)

- toiminta sisältää kunnan talouden johtamisen, suunnittelun, seurannan ja kehittämisen; lisäksi tehtäviin kuuluu valvonta ja raportointi; myös kunnan ICT-asioiden johtaminen ja kehittäminen.
- toimintakuluja v.2023, mm. arvio: talouspalvelut Sarastia Oy (290kEUR) (v.2022 384,5kEUR); verottajalle maksettava verotuskustannusosuus puolittuu v.2023 tasoon 171,3kEUR.
- palveluja ostetaan v.2023: ICT-palvelut 60,5kEUR

* Tulosalue: Henkilöstöpalvelut (s. 56/ 160)

- toiminta sisältää kunnalle työnantajana kuuluvat henkilöstöasiat; palkanlaskentapalvelut ostetaan Sarastialta
- (s. 57) talousarviovuodelle 2023 toimintatuottoja Kelan korvauksena työterveyshuollon järjestämisestä 142kEUR (v.2022 arvio 225kEUR); huomioitu henkilömäärän väheneminen
- v.2023 toimintakuluina on huomioitu erilaisia henkilöstökuluja Kuntien eläkevakuutuksen tasausmaksuun arvio 909kEUR sekä työkykyä tukevan ohjelman määräraha 10kEUR
- v.2023 toimintakuluina on myös palvelumaksuja esim. 4kEUR mahdolliseen lakiapuun, palkanlasnektakustannuksiin 255kEUR (v.2022 325kEUR); (s. 59) 29,5kEUR on varattu esimiesten koulutukseen, työhyvinvoinnin kehittämiseen sekä liikuntapäivään ja 13kEUR henkilökunnan huomioimiseen

- v.2023 toimintakuluksi on varattu avustustyyppisesti 3,3kEUR henkilöstön omaehtoiseen koulutukseen (v.2022 arvio 5kEUR); 5kEUR on varattu määrärahaa henkilökunnan työsuhdepolkupyöriin ja 6kk kestävään siviilipalvelukseen 3kEUR; uuden työajanseurantajärjestelmän käyttöönottoon on varattu 20kEUR

** Tulosalue: Työllisyys- ja kotoutumispalvelut (s. 59/ 160)*

- toiminta sisältää TE-palvelut kuntakokeilun kohderyhmän asiakkaille, palkkatuetun työllistämisen sekä kunnan omat työllistämistarpeet; myös työllisyyden kuntakokeilun toimintavastuu (v.2024 loppuun saakka, jonka jkseen työllisyyden hoito on määrä siirtyä kuntien vastuulle)

- (s. 60): aiemmin sote-palveluiden alaisuudessa olleet maahanmuuton kustannuspaikat on siirretty tälle tulosalueelle, koska en eivät siirry 1.1.2023 hyvinvointialueelle; nykyisen suuruiset määrärahat kirjattu v.2023: tulot valtiolta 23kEUR ja kustannuksiksi 213kEUR

- toimintatuottona arvioidaan saatavan 250kEUR palkkatukea (v.2021 236kEUR)

- (s. 61) talousarviovuodelle 2023 kirjattuja toimintakuluja: työllistämispalkat: n. 590kEUR + sivukulut 125kEUR (v.2022 varaus palkkoihin n. 610kEUR); työmarkkinatukeen arvioidaan tarvittavan n. 1MEUR; työllisuussetelit ja kuntalisä (yhdistyksille) 51kEUR (v.2022: 25,6kEUR)

- edelleen v.2023 toimintakuluksi on kirjattu työllisyyskoordinaattorin ja työllisyyden kuntakokeilun ajalle v.2024 loppuun saakka 3 omavalmentajan palkkauskustannukset sekä määrärahat 2 maahanmuuttopalvelujen henkilön kustannukset

- v.2023 hankkeisiin on varattu 11kEUR sekä lisäksi määrärahaa työllistämistä edistäviin harkinnanvaraisiin palveluostoihin 22kEUR ja eläkeselvittelyihin 20kEUR

** Tulosalue: Kuntakehitys (s. 63/ 160)*

- toiminta sisältää elinvoima-, viestintä- ja kulttuuripalvelut

- (s. 65) v.2023 talousarviovuoden toimintakulut sisältävät henkilöstökuluja elinvoimapäällikön lisäksi 30% yhden työntekijän kustannuksiin. Lisäksi kesäajaksi ollaan suunniteltu palkata opas Laurinmäelle (4kEUR)

- ostopalveluita Uusyrityskeskukseen rahoitusosuuteen v.2022 sopimuksen pohjalta 37kEUR ja muihin elinvoimalle osoitettaviin palveluihin 23kEUR

- hankkeiden kuntarahoitusosuuksiin n. 90kEUR, sis. MORE-hankkeen kustannuksia, Leader sekä alueellisen elinvoiman markkinointiin ymv. hankkeisiin.

- kulttuurin ostopalveluihin on Arxin osuuteen varattu 25kEUR; muuhun markkinointiin on varattu n. 133kEUR, joka sisältää painotuotteita, tapahtumia ja messuja, verkkoviestintää sekä imagotoimintaa.

- Hämeen kauppakamarin jäsenmaksuun on varattu 5kEUR; kulttuuritoimen austukset ovat v.2021 tasolla (15kEUR)

** Käyttötaloulosa/ Toimielin: Tekninen lautakunta (s. 66/ 160)*

- lautakunnalle kuuluvat: teknisen toimen hallinto, maankäyttö (yhdistetty ympäristöpalvelut ja maankäyttö – tulosalueet), maaseutu- ja kyläpalvelut, maaseutupalveluyksikkö, tilapalvelut, aluepalvelut, liikuntapalvelut ja ateria- ja puhtauspalvelut.

** Kokonaiskuva toimialan kehittämisestä v.2023-2026*

- toiminnan painopisteinä ovat mm. asiakaspalveluiden kehittäminen, sähköisten palveluiden lisääminen, toimialan tiedottaminen ja viestinnän kehittäminen

- v.2023 talousarviossa tila- ja aluepalvelut on jaettu kahteen tulosalueeseen. Tilapalvelut vastaavat kunnan omistamien toimitilojen ylläpidosta ja uusien toimitilojen rakennuttamisesta. Aluepalvelut vastaavat alueiden

(katualueet, metsä- ja viheralueet, liikunta-alueet, kiinteistöjen ulkopuoliset alueet sekä erityisalueet), infrasuunnittelusta ja rakennuttamisesta.

- kunnan omien kiinteistöjen käyttöä optimoidaan myymällä ja purkamalla tarpeettomat tilat ja kehittämällä rakennusten energiatehokkuutta. Uusien energiamuotojen käyttöä selvitetään ja suositellaan käyttöönottoa.
- uudet Turengin ja Tervakosken koulu- ja monitoimikeskusten tiedot ja hallinnointi tullaan lisäämään saman ohjelmiston alle; kaikille kiinteistöille tullaan laatimaan pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS)
- maankäyttö vastaa kunnan ympäristöviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä; kaavoitusprosesseja sujuvoitetaan ja nopeutetaan lain sallimissa puitteissa; lupakäytäntöjä yksinkertaistetaan ja nopeutetaan lain sallimalla tavalla, ml. sähköinen lupienhaku
- maaseutupalvelut tuottaa keskeisimpänä tehtävänä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät. Tulosalue hoitaa yksityisteihin liittyvien avustusten käsittelyä, maaseudun kehittämiseen liittyviä asioita sekä kunnan omistamien viljelysmaiden vuokraustoimintaa.
- (s. 67) liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävälle liikunnalle. Keskeisten päätösten tekemisessä kehitetään asukkaiden kuulemista sekä yhteistyötä eri toimialojen kanssa. Liikuntapaikkarakentamisen suunnitteluun otetaan alusta lähtien käyttäjien edustajat mukaan.
- ateria- ja puhtauspalvelut tuotetaan kuntalaisille ammattitaitoisella ja osaavalla henkilöstöllä, kehittämällä osaajien ammatillista monitaitoisuutta. Valtuusto on kesäkuussa päättänyt, että virkahenkilöt valmistelevat ateria- ja puhtauspalveluiden ulkoistamista.

* Tulosalue: Teknisen toimen hallinto (s. 70/ 160)

- sisältää teknisen toimen hallinnon, teknisen lautakunnan ja sen alaisen lupajaoston.
- (s. 71) taloussuunnitelmavuodelle 2024 on henkilöstöluku vähennetty 70kEUR (kehittämispäällikön määräaikainen virka päättyy)

* Tulosalue: Maankäyttö (s. 72/ 160)

- sisältää yhdistetyn maankäytön ja ympäristöpalvelut -tulosalueet.
- talousarviovuoden 2023 toimintatuotoissa, eikä toimintakuluissa ole nähtävissä suurempia muutoksia aiempaan
- toimintatuotoista suurin osa on lupamaksuja sekä tonttien tai muiden maa-alueiden vuokria. Myös yksityisistä asemakaavahankkeista voidaan saada kaavoitusmaksuja ja maankäyttösopimuksista tuloja, jos asemakaavahankkeita ajoittuu talousarviovuodelle
- toimintakuluista suurin osa on henkilöstökuluja. Muutoksia aiempaan on määräaikaisen paikkatietosuunnittelijan vakinaistaminen sekä rakennusvalvonnan ja ympäristöpalveluiden sihteerin työpanos kokonaisuudessa. Asiantuntijapalveluihin on varattu 165kEUR

* Tulosalue: Maaseutu- ja kyläpalvelut (s. 76/ 160)

- sisältää Janakkalan osalta yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustusten käsittelyä sekä kylätoimintaan ja maaseudun kehittämiseen liittyviä asioita. Lisäksi hoidetaan Janakkalan kunnan omistamien viljelysmaiden vuokraustoiminta
- (s. 77) talousarviovuosi 2023, toimintatuotot: pääosin kunnan omistamien viljelysmaiden vuokratuottoja
- toimintakuluiksi on katsottu (Janakkalan kunnan osuuden) lakisääteisen maaseutuhallinnon palvelusta sekä työpanosta Janakkalan maaseudun kehittämistehtävissä. Toimintakuluissa on mukana avustukset yksityisteille, kylätoimintaan sekä keskeisesti kylätoiminnassa olevien kylätalojen kunnostukseen ja materiaalihankintoihin

* Tulosalue: Maaseutupalveluyksikkö (s. 78/ 160)

- tulosalue vastaa maaseutuhallinnon palvelujen tuotannon koko Riihimäen ja Hämeenlinnan seuduilla siten, että syntyneet kustannukset jaetaan alueen kunnille palvelun laajuutta kuvaavilla mittareilla. Maaseutupalveluyksikön toimintaa on osin hajautettu, pääpaikka sijaitsee Janakkalassa, josta toimintaa myös ohjataan.
- toimintatuottoja Janakkalan kunnalle tulee maaseutupalveluyksikkö Hämeen muiden kuntien Janakkalalle maksamista palveluiden kustannuksista.
- toimintakulut muodostuvat henkilöstön palkkakuluista sekä toimitiloista kalusteineen. Maaseutupalveluyksikön tulojen ja menojen erotus on lopullisessa kustannusjaossa nolla.

* Tulosalue: Tilapalvelut (s. 80/ 160)

- sisältää palvelut kiinteistöjen ylläpito yleiset, kiinteistöjen kunnossapito (kiinteistöjen ylläpito, rakennuskorjaukset, rakennuttaminen).
- (s. 82) talousarviovuodelle 2023 on kirjattu eri tilojen myyntiä tai purkamista (kulutaso pienee sekä tulotaso vähee)
- Turengin koulukeskus, 1-osa, valmistuu: ylläpitokulut lisääntyvät; leasingvuokramaksu alkaa 8/2023 (arvio 8-12/2023: n. 461kEUR); nyt käytössä olevan koulun tuotot vähenevät n. -115kEUR
- erikseen kirjattu, että jos nykyisen Turengin koulun käyttö jatkuu 9/2023 jälkeen, esim. väistötiloina; tälle ei ole varattu määrärahoja
- sote-rakennusten vuokratuloja hyvinvointialueelta Janakkalalle; taso määräytyy lainsäädännön perusteella.
- Sibeliusopisto siirtyy 1.9.2023 alkaen vaparilta uuteen koulukeskukseen
- korkean energianhinnan vuoksi voi olla, että lämmityskulut ylittyvät vuonna 2023 (n. 300kEUR?)

* Tulosalue: Aluepalvelut (s. 84/ 160)

- sisältää palvelut: alueiden kunnossapito (katu-, metsä-, viher-, liikunta-, kiinteistö- ja erityisalueet) sekä infran suunnittelu ja rakennuttaminen.
- (s. 86) talousarviovuosi 2023: metsien myyntituottoihin vaikuttaa Metso-suojeluohjelman mahdollinen alkaminen - > poistuu n. 50 ha hakkuukypsä puustoa (vaikutus toimintatuottoihin n. 6kEUR)
- vesimaksujen korotus 15%, vaikutus n. 5kEUR; alueurakoiden indeksikorotukset, jonka johdosta kustannukset nousevat n. 4%
- Janakkalan kunnan ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu teiden siirtymisestä kunnan ylläpidettäviksi kaduiksi: Harvialantieltä osa (n. 190m) on siirtymässä kunnalle, kustannusten lisäys n. 23kEUR

* Tulosalue: Liikuntapalvelut (s. 87/ 160)

- sisältää: varsinainen liikuntapalveluiden toiminta, uimahalli, liikuntahallit, keilahalli sekä urheilu- ja ulkoilualueet (kentät, luistinradat, reitit, ladut, uimarannat) kunnossapitona lukuun ottamatta.
- (s. 89) toimintatuotot koostuvat uimahallin ja liikuntahallien lipunmyyntituloista sekä liikuntapaikkojen ja siirtokatsomoiden vuokramaksuista
- sisäisiä toimintatuottoja liikuntapalvelut kerää n. 74kEUR verran, sis. eskareiden ja koululaisten uimaopetuksesta sekä muiden toimialojen tilojen käytöstä perittävistä sisäisistä maksu- ja vuokratuloista
- toimintakulut koostuvat pääosin henkilöstökuluista (n. 350kEUR) sekä sisäisesti laskutettuja kiinteistöjen ylläpitokustannuksista

* Tulosalue: Ateria- ja puhtauspalvelut (s. 90/ 160)

- vastuulla ovat: kunnan kiinteistöjen siisteys ja puhtaus omana työnä ja yhteistyökumppaneidemme kanssa.
- sisältää palvelut: yhteiset kulut, keskuskeittiö, palvelukeittiöt, puhtauspalvelut/laitossiivous
- taloussuunnittelu on sitä kautta mielenkiintoisessa vaiheessa, että valtuusto on kesäkuussa 2022 päättänyt ulkoistaa ateria- ja puhtauspalvelut joko kokonaan tai osittain.

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Sivistyslautakunta (s. 94/ 160)

- lautakunnan vastuulla ovat sivistystoimen hallintoon, varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, lukiokoulutukseen, koululaisten iltapäivätoimintaan, kirjastoon ja nuorisotoimintaan liittyvät asiat. Taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön palvelut sisältyvät ostopalveluihin.

* Kokonaiskuva toimialan kehittämisestä v.2023-2026

- toimielimen yhteisenä tavoitteena ovat valtuuston vuosittain määrittelemien toimenpiteiden kautta asettamien strategisten tavoitteiden toteuttaminen.
- lautakunta tekee tiivistä yhteistyötä kunnan muiden toimielinten kanssa. Tärkeimpänä tavoitteena on uudistaa kunnan nykyistä kouluverkkoa rakentamalla modernit koulukeskukset molempiin päätaajamiin.
- suunnitelmakaudelle v.2023-2026 sisältyvät Turengin sekä Tervakosken ensimmäisten vaiheiden valmistuminen sekä Turengin koulukeskuksen toisen vaiheen suunnittelu ja rakentamisen aloittaminen.
- oppilasennusteiden perusteella on näköpiirissä, että Vähikkälän ja Tanttalan koulujen toiminta olisi päättymässä suunnitelmakauden v.2023-2026 aikana(?)
- hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 on erityisenä painopisteenä yhdyspintatyön jatkaminen heidän kanssaan sekä muiden eri toimijoiden kanssa
- tavoitteena on saada Janakkalalle Unicefin "lapsiystävällinen kunta"-status vuonna 2023 ja jatkaa kehittämistyötä edelleen. Tällä on merkittävä arvo lasten hyvinvointia ja lapsen oikeuksia kehitettäessä.
- lautakunnan alaiset tulosalueet tekevät yhteistyötä seudullisesti osallistumalla hankkeisiin, yhteistyöpalaveriin sekä kehittämisverkostoihin.

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Sivistystoimen hallinto (s. 97/ 160)

- sisältää sivistyslautakunnan toiminnan sekä sivistystoimen johtamisen kustannuspaikat.
- toimintakuluina talousarviovuodelle 2023 arvioidaan, ettei tarvita 20kEUR kuluja, kun Turengin koulukeskuksen irtaimiston hankkimiseen ostettiin asiantuntijapalvelua v.2022

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Varhaiskasvatus (s. 99/ 160)

- sisältää varhaiskasvatuksen hallinnon, ohjatun perhepäivähoidon, päiväkotihoidon, varhaiserityiskasvatuspalvelut ja avoimen varhaiskasvatuksen.
- (s. 101) talousarviovuosi 2023, toimintatuotot: valmisteilla olevat lakimuutokset vaikuttavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoihin (arvio v.2022 563kEUR -> arvio v.2023 510kEUR); tukia ja avustuksia on arvioitu saatavan hankerahoitusten kautta 80kEUR
- talousarviovuosi 2023, toimintakulut: eläkemenoperusteiset maksut päättyvät v.2022 loppuun, tähän verrattuna v.2023 vaikutus on n. 166kEUR. (s. 102) Tilapäisten varhaiskasvatusryhmien toiminnan jatkaminen Tervakoskella, Turengissa ja Harvialassa 1.1.-31.7. -> määräaikaisten työsuhteiden henkilöstöä tullaan tarvitsemaan koko vuodelle, vaikka ryhmät päättyvät kesällä 2023, vaikutus 2022 verrattuna 150kEUR

- tav.2023, toimintakulut: kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajan viikkotyöaikaan tulee kirjaus suunnitteluun-, arviointiin- ja kehittämistehtäviin; tämän johdosta v.2023 alussa tarvitaan 2 ja v.2024 alussa 1 varhaiskasvatuksen opettajaa lisää (kustannus n. 45kEUR/v./työntekijä)
- tav.2023, toimintakulut: muutoksia lastenhoitajan toimissa ja niiden muuttaminen varhaiskasvatuksen opettajan toimiksi 1.8.2023 alkaen; vaikutus v.2023 6kEUR, jatkossa 14kEUR/v.
- tav.2023, toimintakulut: perhepäivähoitajan toimi muutetaan 1.1.2023 alkaen palvelukoordinaattorin toimeksi, vaikutus 10kEUR; kaksi perhepäivähoitajaa eläköityy v.2023 aikana, vaikutus -50kEUR. Hankerahoituksella palkattavien työntekijöiden palkkakulut huomioitu, v.2023 henkilöstökulut n. 130kEUR
- tav.2023, toimintakulut: kerhotoiminnan ostaminen palvelusetelillä päättyi 31.5.2022, toiminta korvataan kunnan järjestämällä avoimella varhaiskasvatustoiminnalla, kustannusvaikutus 0€
- (s. 103) tav.2023, toimintakulut: yksityisestä päiväkodista ei osteta esiopetusta 1.8.2023 alkaen, kun esioppilaat Turengissa (Harvialaa lukuunottamatta) siirtyvät koulukeskukseen; kulujen vähennys v.2022 -> v.2023: -20kEUR
- tav.2023, toimintakulut: yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen arvioidaan nousevan 2022 -> 2023 225kEUR. Työvoiman vuokraukseen yllättävien poissaolojen aikana arvioidaan tarvittavan 149kEUR (n. 26kEUR enemmän kuin v.2022)
- tav.2023, toimintakulut: kuljetuspalvelukustannuksien arvioidaan nousevan, tarve 106kEUR. Ateria- ja puhtauspalveluihin (sisäiset) arvioidaan tarvittavan -41kEUR vähemmän kuin edellisenä vuonna 2022, tarve n. 1MEUR
- tav.2023, toimintakulut: Turengin koulukeskuksessa elokuussa aloittavalle esiopetuksen ryhmille, varataan käyttötalouteen kertaluonteinen 30kEUR erä; tällä hankitaan materiaaleja ja tavaroita.

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Opetustoimi (s. 105/ 160)

- sisältää perusopetuksen, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön kokonaisuudet. Musiikin ostopalvelut ostetaan Kk-Tavastia/ Vanajaveden opistolta.
- (s. 107) talousarviovuoden 2023 toimintakulut: eläkemenoperusteiset maksut päättyvät v.2022 loppuun, tähän verrattuna v.2023 vaikutus on n. 67kEUR. Henkilöstökulujen kustannusvaikutus -46kEUR verrattuna v.2022:een, koska Turengin koulussa ja Tervakosken yhteiskoulussa on yksi opetusryhmä vähemmän.
- tav.2023, toimintakulut: suunniteltu perustaa Tervakosken alueen koulujen arjen sujuvuuden turvaamiseksi vahtimestarin toimi 1.1.2023 alkaen. Lisäksi vahtimestaria hyödynnetään Tervakosken uudella liikuntahallilla. Kustannusvaikutus 37kEUR/v.
- (s. 108) tav.2023, toimintakulut: koululaisten iltapäivätoiminnan ostopalveluihin tarvitaan 100kEUR, kun kehitysvammaisten osapäivähoito siirtyy opetustoimelle. Ateria- ja puhtauspalveluiden (sisäinen) kuluja arvioidaan olevan -300kEUR vähemmän v.2022 tasoon verrattuna
- tav.2023, toimintakulut: kuljetuspalvelukustannusten arvioidaan kasvavan v.2022:een verrattuna; ulkoinen +57kEUR/ kok. 671kEUR ja sisäinen 59kEUR/ kok. 194kEUR. Turengin koulukeskuksen elokuussa alkavalle opetukselle tarvitaan käyttötalouteen kertaluonteinen erä 130kEUR.
- tav.2023, toimintakulut: sisäiset vuokratulot nousevat v.2022:een verrattuna 351kEUR johtuen Turengin uuden koulukeskuksen valmistumisesta (kok. vuokratulot 2023: n. 2,9MEUR). Oppilaiden ja opiskelijoiden laitevuokriin tarvitaan arviolta 74kEUR enemmän (kok. tarve 94kEUR).

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Kirjasto (s. 110/ 160)

- edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja kulttuurin harrastamiseen, tietojen saatavuuteen ja käyttöön, edistää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen sekä edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

- (s. 111) talousarviovuosi 2023, toimintakulut: sisäiset puhtaanapitopalvelut -8kEUR pienemmät kuin v.2023, kok. 30kEUR. Sisäiset vuokratulot on arvioitu -22kEUR pienemmiksi kuin edellisen vuoden talousarviossa, kok. 131kEUR.
- (s. 112) taloussuunnitelmavuosi 2025, toimintatuotot: kirjastoauton yhteistyöstä arvioidaan saatavan osa kuluista yhteistyökumppaneilta.

* Käyttötalousosa/ Toimielin: Nuoriso (s. 113/ 160)

- tehtävänä on nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukeminen yhteiskunnassa.
- talousarviovuosi 2023, toimintatuotot: avustusten odotetaan kasvavan v.2022:een verrattuna 37kEUR / kok. 155kEUR. Suomen Harrastamisen Malli -hankeavustus 90kEUR. Finest Future -opiskelijoiden maksamat asumiseen liittyvät kulut nousevat n. 59kEUR / kok. 84kEUR (v.2022 tulot vain elokuulta alkaen).
- tav.2023, toimintakulut: nuorisopalveluiden ohjaajan toimen perustaminen 1.1.2023 alkaen, 32kEUR. Aukioloja on tarkoitus kasvattaa uusien Turengin uuden koulun nuorisotilojen myötä. (s. 115) Nuorten työpajalla olevan vastaavan ohjaajan toimen muuttaminen nuorten työpajaohjaajan toimeksi; erityisnuoriso-ohjaaja toimii jatkossa muiden tehtäviensä ohella myös nuorten työpajan vastuuhjaajana -> ei muutoksia henkilöstökuluihin.
- tav.2023, toimintakulut: sosiaalitoimen työpaja siirtyy hyvinvointialueelle; nuorten työpaja ostaa palvelut sosiaalitoimen työpajalta. Sisäisten palveluiden ostot vähenevät tämän johdosta -96kEUR. Hankkeiden ostopalvelut kasvavat 13kEUR v.2022:een verrattuna / kok. 59kEUR.
- tav.2023, toimintakulut: Finest future -opiskelijoiden kulut kasvavat v.2022:een verrattuna 49kEUR / kok. 157kEUR. Toimintakuluihin on sisällytetty asuntojen vuokratuloja 65kEUR, henkilöstökuluja n. 18kEUR sekä palveluita ja tarvikkeita n. 6kEUR.
- tav.2023, toimintakulut: Nuorten oma raha 7kEUR. Nuoret saavat itse ehdottaa rahan käyttöä tapahtumaan tai kohteeseen, vrt. nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen konkreettinen toteutuminen.

* 6. Tuloslaskelmaosa (s. 116/ 160)

- tilikauden tulos ja yli-/alijäämä, kuntaorganisaatio: TP 2021: 1,35MEUR; muutettu TA 2022: 0,81MEUR; TA 2023: 5,29MEUR; TA 2024: 0,51MEUR; TA 2025: 1,12MEUR; TA 2026: -0,75MEUR
- Janakkalan Vesi-liikelaitoksen arvioitu yli-/alijäämä: muutettu TA 2022: 192kEUR; TA 2023: 119kEUR; TA 2024: 206kEUR; TA 2025: 94kEUR; TA 2026: 209kEUR
- kertynyt ylijäämä yhteensä: TP 2021: 4.25MEUR; muutettu TA 2022: 5.25MEUR; TA 2023: 10,47MEUR; TA 2024: 11,07MEUR; TA 2025: 12,08MEUR; TA 2026: 11,53MEUR

* Investointiosa, talonrakennusinvestointisuunnitelma v.2023-2026 (s. 118/ 160)

- (s. 119) opetustoimi, sivistyslautakunta; Turengin koulu- ja monitoimikeskus, 1-vaihe: valmistuu 2023 (24,5MEUR)
- Turengin koulu- ja monitoimikeskus, 2-vaihe (uudisrakennus): suunniteltu ajalle 2025-2027 (6MEUR -> indeksikorjattu: n. 6,9MEUR)
- Turengin koulun liikuntatilat (uudisrakennus): suunniteltu ajalle 2025-2027 (8,6MEUR -> indeksikorjattu: n. 9,9MEUR)
- Tervakosken koulu- ja monitoimikeskus 1-vaihe (uudisrakennus): suunniteltu ajalle 2022-2025 (13,7MEUR -> 15,8MEUR)
- (s. 120) vapaa-ajan rakennukset, tekninen lautakunta; Hakamäen urheilukenttä, huoltorakennukset/ latukonevarasto: suunniteltu vuodelle 2024 (0,15MEUR)

- vapaa-ajan rakennukset, tekninen lautakunta; Hakamäen urheilukenttä, huoltorakennus: suunniteltu vuosille 2024-2025 (0,8MEUR)
- muut talonrakennushankkeet, tekninen lautakunta; teollisuustalo, Taimistotie 4, varasto: suunniteltu vuodelle 2023 (25kEUR)
- (s. 121) Talonrakennus, korjausinvestointi; terveydenhuolto, sote; Turengin terveyskeskus C1, C3-C5, ilmanvaihdon parannus: suunniteltu vuosille 2023-2024 (0,8MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; terveydenhuolto, sote; Turengin terveyskeskus C1, C3-C5, peruskorjaus: suunniteltu vuodelle 2023 (0,25MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; terveydenhuolto, sote; Pihlajakodin käytävät ja aulatilat: suunniteltu vuodelle 2023 (0,14MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; vanhustyö, sote; Tapailakodin peruskorjaus, hankesuunnittelu 2023-2026 (0,262MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; vanhustyö, sote; Puutapailan kuntoarvio, vesikaton uusiminen: suunniteltu vuosille 2024-2025 (0,4MEUR)
- (s. 122) Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Leppäkosken koulu, lämmitystavan muutos: suunniteltu vuodelle 2026 (0,35MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Leppäkosken koulu, peruskorjaus: suunniteltu vuosille 2025-2026 (n. 2,7MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Harvialan koulu, energiansäästöinvestoinnit: suunniteltu vuodelle 2023 (70kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Heinäjoen koulu, peruskorjaus, hankesuunnitelman aloitus: suunniteltu vuodesta 2026 (100kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; varhaiskasvatus, sivistysltk; Haltian päiväkodin peruskorjaus: suunniteltu vuosille 2023-2025 (n. 3,12MEUR)
- (s. 123) Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Paulinkulman tarveselvitys: suunniteltu vuodelle 2023 (20kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Pikkuniitun päiväkotiki, peruskorjaus: suunniteltu vuosille 2024-2026 (n. 1,72MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Porttilantien päiväkotiki, vanhan osan purkaminen/ulkovarasto: suunniteltu vuodelle 2023 (50kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Kettikallion päiväkotiki, jätekatos: suunniteltu vuodelle 2023 (30kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Kettikallion päiväkotiki, peruskorjauksen suunnittelu, v.2026 (70kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Jänispolun päiväkotiki, peruskorjaus: tarvesuunnittelu + suunnittelu 2025 + peruskorjaus 2026 (ei varattu määrärahoja)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Kivitaskun päiväkotiki, esteettömyyskorjaukset: suunniteltu vuodelle 2023 (15kEUR)
- (s.124) Talonrakennus, korjausinvestointi; opetustoimi, sivistysltk; Kivitaskun päiväkotiki, lämmitysjärjestelmä: suunniteltu vuodelle 2023 (0,14MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; muut rakennukset; Turengin kirjasto-liikuntahalli, peruskorjaus: suunniteltu vuosille 2025-2027 (n. 8MEUR)

- Talonrakennus, korjausinvestointi; muut rakennukset; Uimahallin peruskorjaus, elinkaaritoimenpiteet, selvitys: suunniteltu vuodelle 2023 (0,25MEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; muut rakennukset; Laurinmäen museoalueen rakennusten peruskorjaus: suunniteltu vuodelle 2023 (16kEUR)
- Talonrakennus, korjausinvestointi; muut rakennukset; Kunnantalon rakennusautomaatio, varavoima ja lukitus: suunniteltu vuosille 2023-2024 (0,13MEUR)

** Infrainvestointisuunnitelma vuosille 2023-2026 (s. 126/ 160)*

- Elinkeinoalueiden tonttutuotanto-ohjelman infra (v. 2023-2026 n. 2,56MEUR): yritystonttien infratyöt, Punkan yritysalueen liittymät, Turengin keskustan liikennejärjestelyt, Kalpalinnan liittymä, Rastikankaantien ja Rastivainiontien päällystys, More-hankkeen suunnittelu liittymät ja kadut
- Asumisen tonttutuotanto-ohjelman infra (v.2023-2026 1,00MEUR): Ilveslinnan liittymä, Moisio 1 viimeistely, Ilveslinnanranta, Tervakosken asuntotuotannon infra, Kaartotien jatke ja Mikkolantien liittymä mt130:lle, Harvialan asuntotuotannon infra ja -kartanoalueen uudet tontit, vapaa-ajan rakentaminen; rantatonttien vaatiman tien rakentaminen
- (s. 127) Viheralueet, puistot ja pihat (v.2023-2026 2,31MEUR): Ilveslinnan maisemointi ja meuluvallit, viimeistely; Lyylinpuisto, Hopealahden puistot, Turengin koirapuisto, puistokäytävä väli Eväsojan lenkki - Rauhalantie; leikkikenttien kalustamista; Ilveslinnan korttelileikkipaikka; Moisio alueen jätekatokset, Mäyrän alueen puistot/leikkikentät/käytävät; Kiinteistöjen piha-alueet ja esteettömyys; Piha-aitauksien uusiminen; Päiväkotien piha-alueiden parantaminen
- (s. 128) Liikunta-alueiden infra (v.2023-2026 n. 2,10MEUR): Hakamäen urheilualue (rakentaminen alkaa ja valmistuu 2024), valaistuksen parantaminen ulkoliikuntapaikoilla, Leppäkosken koulun kaukalon valot, Kansanpuiston valaistuksen uusiminen, Nuoriso- ja lähiliikunta-alueita (3 kpl); Lähiliikuntapaikkojen päivitys, Tietyn uimarannan perusparannus, Tervakosken urheilukentän peruskorjauksen suunnittelu ja peruskorjaus
- (s. 129) Muut infrahankkeet (v.2023-2026 n. 5,9MEUR): PPäällystys- ja kivitöitä; Teiden saneerausta; Kevyen liikenteen väyliä; Pysäköinti- ja saattoalueet; ja muita

** Irtaimistoinvestointisuunnitelma vuosille 2023-2026 (s. 131/ 160)*

- tekninen lautakunta (942MEUR); Tilapalvelut: joukkoliikenteen katoksia. Aluepalvelut: laituritiettyyn, pyöräkuormaaja, traktoreita, ruuvilinko, avoharja ja kauharja, pölyttömästä keräävä katujen puhdistuslaite, meträperävaunu ja kuormaaja, lehrikerääjä sekä leikkuupöytä, moottorikelkka latuhen hoitoon (Turenki)
- tekninen lautakunta; Liikuntapalvelut: kuntosalilaitteiden päivitystä, Hakamäen urheilupuiston ensikertainen kalustaminen, liikuntapaikkojen perusliikuntavälineistön uusiminen. (s. 132) Ateria- ja puhtauspalvelut: Turengin ja Tervakosken koulukeskukset, puhtauspalveluiden ja ateriapalveluiden ensikertainen kalusto. Maankäyttö, paikaktieto: Rullatulostin
- sivistyslautakunta (n. 2,78MEUR): Tervakosken nykyisen alakoulun kuulutusjärjestelmä, koulujen ennalta- arvaamattomat kalustohankinnat, Turengin ja Tervakosken koulukeskusten ensikertainen kalustaminen: kalusteet, ict-kalustoa ja muuta kalustoa

** 9.1 Henkilöstöosa, uudet vakanssit talousarvioon 2023 (s. 139/ 160)*

- kunnanhallitus/työllistäminen: omavalmentaja, määräaikainen (44kEUR/v)
- sivistyslautakunta/varhaiskasvatus (114kEUR/v.): 2 varhaiskasvatuksen opettajaa, 3 lastenhoitajan toimen muuttaminen varhaiskasvatuksen opettajan toimiksi; perhepäivähoitaman toimen muuttaminen palvelukoordinaattorin toimeksi

- sivistyslautakunta/opetus (69kEUR/v.): vahtimestari ja nuorisopalveluiden ohjaaja
- nimikemuutokset, sivistyslautakunta 80EUR/v.): Nuorten vastaava työpajaohjaaja -> nuorten työpajaohjaaja

* 10. Janakkalan Vesi -liikelaitoksen talousarvio-taloussuunnitelma v.2023-2026
(s. 153/ 160)

- (s. 157) uudisrakentaminen, yritystoiminnan- ja asuntotuotannon katuhankkeet Turengissa (0,96MEUR)
- uudisrakentaminen, laitoshankkeet (3,4MEUR)
- saneeraus, infrahankkeet Turengissa ja Tervakoskella (2,15MEUR)
- saneeraus, laitoshankkeet (3,4MEUR)
- irtaimen omaisuuden hankinta, pakettiauton vaihto, 2krt/ taloussuunnitelmakausi (yht. 80kEUR)